

آبونه شرائطی

داخلی، خارجی، هریرایچون
سنه لکی (۲۵۰)، آلتی آیلانی
(۱۳۰) فروشدر .

نسخه سی ۵ فروش،
سنه لکی ۵۲ نسخه در

اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائره مخصوصه
اخطارات

آبونه بدلی پنددر

مسلكه، موافق آثار مع المنونیه
قبول اولتور، درج ایدله یین
یازیلر اعاده اولونماز

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

محمد عاكف

اشرف ارباب

اتبعون اهدكم سبیل الرشاد

۴ كانون اول ۱۲۳۵

پنجشنبه

۱۱ ربیع الاول ۱۳۳۸

عدد : ۴۵۰

جلد ۱۸

الکشاف

سیرۃ

دینی، فلسفی، علمی، ادبی، سیاسی هفته لقی مجموعه اسلامیه در
صاحب و مدیر مسئول
باش هرر

اخطارات

ادرس تبدیلینده آیریجه بش
غروش کوندرملیدر

مکتوبلرک امضالری واضح
واوقوناقلی اولمسی و آبونه صره
نومروسی محتوی بولمسی
لازمدر

ممالک اجنبیه ایچون آبونه اولانلرک
آدرسلرینلک فرانسیزجه ده یازلمسی
رجا اولتور

باره کوندردلرکی زمان نهیه دائر
اولدینی واضحاً بیلدیرلمسی
رجا اولتور

تربیت ایتش اولان مضامین ادبیہ نیک تاثیرندن بحفاظت نفس ایدہ بیلمہ سی قولای بر مسئلہ دکلدیر . بعض اعظم واکابر صوفیہ نیک بر ذوق ونشوہ مغربیہ نیک تاثیر و غلبہ لسان لاهوتیلرندن صدور ایتش و مفاد و معانیله آنجق بو مسلك عالینک واقف و متخصصلرنجه معلوم بولنش اولان بعض تعمیرانده نشوہ و ذوق کبی بر وجه شبه علاقہ سیله استعمال ایدیلن مسکراتک استعاره صورتیلہ ذکر ی یولہ کیدلمسی مقصودی آکلامیان بعض جهله ناس اوزرندہ تاثیرندن خالی قلامشدر . بوندن بشقه بوضوئک عصرلرده مشروبات کنولیهی استحلالات و بونک ایچون بر طاقم مؤسسہ و تجارتخانه لرشادنده سربست اولان آوروپالیرله دول اسلامیه اختلاط و برطاقم عهود ایلده مقید بولندقلرندن میخانه لرشاد و بند ی و سرخوشلر حقندہ شرعاً معین اولان جزانک تطبیقنک ممکن اوله مامسی ده ایچکینک اسکینندن زیاده تعمم ایتسنه سبیت ویرمشدر .

— اسلامیت عشرته یچون ام الحیثات نامی ویرمدر ؟

— بوتعیر (ایچکی فنالقلرک آتاسیدر) حدیث شریفندن مأخوذدر . ایچکینک ام الحیثات تعمیریلہ تسمیه سی ایسه بالاده ده ایضاح اولدینی اوزره عقلی ازاله و بو صورتیلہ بر چوق فنانی وجوده کتیرمکده اولسندن ناشیدر . نظام حیاتک الکشرقلی مدار ی اولان عقله خصوصت ایدن بر قوت بالطبع خبیث اولدینی کبی خیانتکده مولیدر .

— ممنوعیت دینیہ نیک انفاذی ایچون نه کبی تدبیرلر مراجعت اولنه جقدیر ؟ بو خصوصده بالکیر ممالک عثمانیه ده یی ، یوقسه بتون ممالک اسلامیه ده یی ؟

— بوبایدایکی صورت تدبیره مراجعت مجبوریتندہ یی . بری شیمندی یه قدر بوبایدہ حکومت ملکیه و ضابطه جه وضع ایدلمش اولان بعض تقیداتدن استفاده ایتک و یکیدن برطاقم قوانین مانعه وضع ایتک ، دیکری ایچکینک تولید ایتدیکی بدنی ، اخلاقی و اجتماعی محاذیری متضمن ادله مقنعه یی محتوی رسالہ لرشاد نشر و تعمیمی صورتیلہ خلقک قناعتی تأمینہ بجالیشمقدن عبارتدر که نجه الک مؤثر ی بودر . و تاثیر ی ده بتون ممالک اسلامیه یه شامل اولور .

— عجباً دولت عثمانیه نیک انحطاطنه بالکیر دینی خصوصلرده کی مبالاسزاتمی سبب اولمشدر ؟ یوقسه بونک باشقه سببلری ده واریدر ؟

امویه و عباسیلردن صوکره اوجنجهی بر خاندان خلافت اولق اوزره تأسس ایدن و عالم اسلامیه آثاریلہ ثابت اولدینی اوزره اسلافی بولنان اوایکی خانداندن ده زیاده خدمات برکزیده ایفاسنه موفق اولمش اولان آل عثمان خاندانی حد ذاتندہ بیوک صلابت دینییه مالک اولقله برابر کرک سلجوقیلرک اثر غیرتی و کرک بوسلاله نیک دینه ویرمکی اهمیتک نتیجه سی اوله رق معارف دینییه سی اووقته کوره غایت اساسی بر صورتده تأسس ایتش بولنان آناتولی قطعہ سنده بنای سلطنتلرنی قورمش و خدمات دینییه سی و بالخاصه کافه مسائلده احکام شرع عالییه توسل و رعایتی آفاق اسلامیه ده بر حسن تاثیر وجوده کتوردیکی جهته دائرہ فتوحاتلری کون بکون توسع ایدرک از زمان ظرقندہ عموم عربستان ایلہ حرامین محترمی و کردستانی حوزه ممالک لرینه ادخاله و خلافت اسلامیه کبی بر وظیفه مهمه و مقدسه یی ده اجراره موفق اولمش و بو

صورتیلہ اوخاندانه مخصوص بر مسلك سیاست تعقیب ایتش اولدقلری ایچون زیر لوای محمدی ده اجتماع ایتش اولان و عناصر مختلفه دن تشکیل ایدن قوای اسلامیه بلاتردد عثمانی لوای احتشامی خطوبلانی جهانه منت عد ایتش و دینک تعالیمی اوغورندہ و بونخاندانک خدمتندہ فدای جان ایتکی اقدم وظائف عد ایلشلردر . و قناکه فن اوروپاده بر علم مخصوص حال ی کسب ایتش اولقله برابر دول مجاوره غربیه نیک ترقیات صناعیه و اقتصادی لر ی دخی غالبیتلرنی تقویه ایدہ جک بر درجه یه واصل اولدی ؛ در حال اوروپانک صناعی و اقتصادی تعقیب ایتش اولدقلری طریق ترقیه سلوک ایتشی بر وجه شرعیه ایکن موقع جغرافیسنک کندیسنه تأمین ایتش اولدینی وضعیته و رقابت دولیه یه اعتماداً بو نقاط مهمه دن تعافل ایتدیکی ایچون دولتک قدرت و عظمت سابقه سی بالطبع کوندن کونه تناقص ایتک باشلادی . چونکه قرآن عظیم الشانک هر آیتندن استدلال اولونه جنی اوزره جناب حق مسلمانلر دایم عقل ایلہ متصف اولق اوزره خطاب بیورمش و خصوصتی ملحوظ اولان قوتلرک اسباب تسلط و غالبیتلرنی صورت دانه ده بالتدقیق اکاکوره و سناط مدافعه و مقابله یه مسارعت و اقطار عالمده موجود بالجمله اثار و عرفانی تدقیق و تتبع ایدوب سی و عمل طریق تعقیب ایلہ علوم و صنایع موجوده عالمی اوکر نیک تجارت و زراعت مسلك لرینه سلوک ایتک خصوصاتی مواضع عدیده ده کراراً و تائیداً امر بیورمشلردر . ایشته بز دینک امر ایتش اولدینی بو بوکا مائل بر چوق فضائل سیاسی و اخلاقیه و اجتماعیه دن غافل قالدیغنزدن بالاستفاده فلاکتیزی سیاست مخصوصه لرینک نمره سی عد ایدن بعض دولتلر و سائل مختلفه ایجاد ی ایلہ دولتک امور داخله سنه مداخله و عناصر غیر مسلمه یی دولت علیه دن تبریده موفق اوله رق وضعیت یی بو حاله کتیر دیر و هر نه زمان دولته اصلاحات حقیقیه اجراسنه تثبیت اولندیسنه خفی و جلی برطاقیم موانعک احداثی صورتیلہ سبب صلاح و ترقیمزه مانع اولدیلر . مع مافیه توالی ایدن بونجه مصائب دن عالم اسلامیتجه مهم بر بر اثر تیقظک وجوده کلدیکی و کره ارض اوزرندہ کی اسلاملرک مربوطیت مغربی و جاذبه دینییه نتیجه سی اوله رق مقام خلافت اطرافنده صدای تعظیم و احتراملری کتدکجه یو کسلمکده اولدینی ده جای انکار دکلدیر .

موعظه

دارالحکمة الاسلامیه اعضاسندن استاد حکیم فریدبک

افندی نیک آیاصوفیه ده کی موعظه لر ی

— ۲ —

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم . بسم الله الرحمن الرحیم . (ادع الی سبیل ربک بالحکمة والموعظه الحسنه و جادلهم بالتی هی احسن ان

ربك هو اعلم بمن ضل عن سبيله وهو اعلم بالمهتدين (صدق الله العظيم وبلغ رسوله الكريم).

الله ذوالجلال حضرتلری حبیب اکرمه بوبوریورکه : حبیلم سن کفار و مشرکینی حکمت و مواعظ حسنه ایله ربك یولنه ، یعنی اسلامه دعوت ایت . و اونلرله طرق جدالك احسنیله مجادله ایت . سن آنجیق تبلیغه ، دعوت مأمورسك . هدایت و ضلال ایله بونلره متعلق جزا سکا عائد دکلدر . سنك ربك کرک طریق هدایت سالک ، کرلدره ضلاله هالک اولانلری بیلیر .

دیمک اولویورکه عقول متفاوتدن طولای ناسی طریق حقه دعوت ایچون طرق مختلفه وارددر : برنجیسی : حق ایضاح ، شبهه یی ازاله ایدمک قول محکمه دعوت دره ، که بو طریق ، خواص ایچوندر . ایکنجیسی : خطابات مقننه و غیر نافعه ایله ذهوتدرکه بوده عوام ایچوندر . اوچنجیسی : طرق مجادله نك الك کوزلی ، الك موافقیله دعوتدرکه بوده معاندین ایچوندر .

دنیا ذاتاً جدال دن عبارتدر . حضرت مولانا دیورکه ، بوجهانك هیئت مجموعه سی جدال دائمی ایچنده در . کندی عالمرنده جدال ایچنده یورویوب کیدرلر . ایمان ایله کفرک جدالی ده بویله در . الله بویله یار آتمش . عالم عالم اضداددر . کفر ، ایمان ، حسن ، قبح ، خیر ، شر وار . بونلر بربرینك آینه سیدر . «الاشیاء تنکشف باضدادها» کچن هفته درس مزمک کوکه عائد اولدیغنی سویله مش ایدک . فی الحقیقه اولیله در . اصل ثابت اولمدقه فرع ثابت اولماز . بعض کیمسه لرک بو دینه قارشى بر خصوصت مخصوصه ابراز ایتدکری کورولیور ، دیمش ؛ بونکده نتیجه سی فنا اوله جغنی سویلشیدک . بو خصوصه بر ایکی سوز دها سویلک ایسترز . جناب حق موفق پیوررسه بو مجلسلری تمادی ایتدیروب یغنی بو اساسه عائد مسائل متفرقه یه انتقال ایتدیره جکزر . محاربه میداننده جهاد اوغرنده بر محارب قلبیجی صالایور . اونلر وظیفه سی اودر . اوندن طولای مؤاخذه اولماز . بزم ایشمزدده جهاد دیمکدر . بز یتمزله مأجور اوله جغز .

جناب حق نه بیوریور؟ حبیلم سن ایستدیکنی مظهر هدایت ایدم مزمسك . سن یالکیز تبلیغه مأمورسك . بزم کبی اللهك الك حقیر بر قولى ، امت محمدك الك عاجز بر فردی نه یابه بیلیر ؟ بزم یابه جغمز حق و حقیقتی سویلکدن عبارتدر . انسان یابه بیلدیکی قدر یابار . اوست طرفی اللهه عائددر .

— اما سنك نه که لازم ؟

نه دیمک ؟ هرکس الندن کلدیکی قدر دینی مدافعه ایله مکلفدر . بو دینده انحصار یوقدر . بز همز قدرتمزه کوره مدافعه دینه مجبورز .

حاجت بکلاه برکی داشتنت نیست
درویش صفت باش و کلاهی تتری دار

سن قیافتمه باقمه ، فس کیرم ، تاتار قالباغی کیرم . فقط حق و حقیقتی سویلکه چالشیمر . ظواهر انسانی آدابیر . سن درویش مشرب

اولده ایستر فس ، ایستر تاتار قالباغی کی . بونی ده سویلک زاندرده ، نه ایسه ...

بعض کیمسه لر مقدساته تجاوز ایدیورلر . الحاده قوت ویره جک آثار او قویورلر . بونلر غایت اوسته لقلی یازلمش اثرلدر . اوقویانلر کندیلرینی قوللانا مالز لرسه ، متبصرانه حرکت ایتمز لرسه هاویه خسرا نه یو وار لایوب کیدرلر . بونلر (لالیه) یعنی منکر و ملحدلدر . حسن نیت اولماز ایسه هیچ برشی قارشولرینه کچمیز . بر کره انسان بو جریان کندی قایدیردیمی ، الله سلامت ویره . کیدم بیلدیکی قدر کیدر . کفر و ایمان خصوصنده انسانلر بر قاچ قسمة آریله بیلیر . بونلرک بر قسمی کفری التزام ایدر ؛ بنای اعتقادی هدم ایدمک ، تزلزله اوغرانه حق برشی کوردیمی ، مال بولمش مغربی کی ، اونی دماغلک نرمسه قویه جغنی بیلیمیز . ایشته بونلرک ناصیه خسرا نه شقاوت تمغاسی وورولمشدر .

دیگر صنف ، عقیده سی تشویش ایدن فکرلرک تواردنن ممنون اولماز ، بلکه محزون اولور . فقط اوقودینی ، کوردیکی ، ایشیتدیکی شیلرک نفسی اوزرنده اجرای تأثیر ایتمسه مانع اوله ماز . چونکه بو تأثیر غیر ارادیدر . بونکله برابر او فکرلر اونک روحنه ییانبجی کلیر . روحنده بولونان بر قوه دافعه ، یعنی قوه دافعه سعادت او فکرلری قبول ایتز ، دفع ایتک ایستز . چونکه اونلر کندی مضطرب ، صفوت قلبیه سی اخلال ایدر . بویله اولان بر آدمده بر سعادت مایه سی وار دیمکدر . حسن نیتی الون بر اقایوب نفسیله مجادله ایدر سه وعده خاطرینی ازاله ایدمک بریار جانه مقارن اولورسه او مرض مزعجن قورتیلوب کسب عافیت و سعادت ایدر .

برده لاقیدلر کروهی وارددر که نه ایمانه اهمیت ویرلر ، نه کفره .. بویله اولان آدم حیاتی اذواق نفسانی سنك استیفا سه حصر ایدر . الك بر باد ی بودر . اونک انسانیتله ، انسانیته خاص اولان علویات ایله اصلا مناسبتی یوقدر . قارغه کی منزله شهواته دولاشوب نه بولورسه اونکله غدا لیر . بونلرک حیاته شعوری دیمک بیله موافق دکلدر . شیطان بونلرک بورنه نفس و هوا حلقه سی طاقشدر . اونلری دائماً او کی لرله کوتوردر . بونلرک نه عقله ، نه حکمت ، نه علمه ، نه فقه ، خلاصه تطمین هوا یه خدمت ایدن شیلردن بشقه هیچ برشیه رغبتلری یوقدر .

بعض کیمسه لرده حسب الاستعداد عقیده یی افساد ایدم بیله جک نه قدر شیلر کورسه لر ، اوقوسه لر ، یا خود ایتیتسلر اصلا متأثر اولمازلر . اونلرک بنای ایمانده جزئی بر تبدل و تزلزل کورولمز . ایشته بونلر سعید از لیدرلر

(بعد مشوی شریفدن بعض مثال وتشبیهلر ایراد ایدم رک انکار الوهیته متجاسر اولانلره نقل کلام ایله دیدیلر که :)
کونشه سیاه جامله باقیورسکده ، کندکده نورینه تحمل ایدمک

عرفانك نشووه سی مکيفاتك نشووه سی کي کذب ، کيچی برنشووه دکلدرد ...

علوم وقنون ایله اشتغال ایدوب اوتہ طرفہ میل ایدنلر اھون قالیر . هیچ اولماز ایسہ اخلاق عمومیه بی افساد ، رذائل اباحہ خصوصندہ اوقدر جری اولماز . چونکہ دماغندہ برآز مایہ معرفت وار . حق بونلردن بعضلری فضیلتدہ تعصب بیله کوسترلر . ہر نہ قدر فضیلتك اصل صحیحہ متمسک دکل ایسہ لردہ . اعتیاد ، توارث ، غریزہ کي شیر او دائرہ دن چیمہ لریہ مساعدہ ایتز .

ہالم مادیاتدہ کی بولشہ ویکلک جریانی معنویات و اخلاقیات طالعندہ کورولمہ بیہ باشلادی . ایشیتدیکمزہ کورہ بولشہ ویکلر پترسبورغندہ چارک سراینہ کیروب قیمتدار اشیای پارچہ پارچہ ایتشلر . بو اخلاق و معنویات بولشہ ویکاری دہ سرای انسانیتك کافہ محتویات نفیسہ سی آلت اوست ایدیورلر . قازمہ لرلہ ، کورکزلہ بوندن محاسبی ییقمق ناصیل اولور ؟ عصرلردن بری سکا انتقال ایدن بوتون مواریثی ناصیل اورتہ دن قالدیررسک ؟ یئہ تکرار ایدم کہ بز معنویات و مقدساتی کلمات عادیه منزہ سنہ تنزیل ایتک ایستہ یورز . بودہ ادرا کمزک محدودیتندرد . برانسان اللہ دیدیمی ، لفظہ جلالتك مفہومی آ کلایہ بیلسہ نہ ممکن اونی انکار ؟ سن بومفہوم علوی بی مفہومات سائرہ قیاس ایدیورسک . اگر بو مدلولك حقیقتی بیلسہ ک بویلدکی بوتون دیگر بیلکیرلری محو ایدر . بیلسہ ک دیورم . بو ، خطاب سزہ دکلدرد . بونك مخاطبلری بورایہ گلزلر . پهلوانلر طیشاریدہ در . بز اونلرلہ کولہ شیورز .

لفظہ اللہک مدلول علویسی بیلسہ ک ایش باشقہ درلو اولور . یالکز عشقک (ع ، ش ، ق) نی بیلن عشقندن بی خبردر . سن بالکز بواوچ حرفی بیلیرسک . ایشتہ اوقدر ؛ ایشتہ جناب حقہ اولان معرفتک دہ بوقیلندرد . اونورک تجلیسنہ انسان تحمل ایدم . او بر کونشدرکہ برآن ایچندہ انسانی یاقار . برکت ویرسون آرہدہ کی سیام جامہ ، بشریت کشفہ کہ ، قرارمش روحکہ .

بونلر آرہ کہ حیولت ایتشدہ تحمل ایدیورسک . اگر او جسم کشف آرہ یردن چیقسنہ ، تجلیہ ایدیش اولسہ باشقہ درلو اولور . طور سینادہ نہ اولدی ؟ حضرت موسی ، تجلیات الہیہ دایانہ بیلدیمی ؟ بز کثافتمزدن طولای جناب حقندن بویله کستاخانہ بحث ایدیورز . اللہ قلبلرمزی مہرلہ مش . ذات الوہیتی حقندہ کی معرفتمز - تعبیر جائز ایسہ - میخانیک در ، شعوری دکلدرد . اگر اویلہ اولماسہ بو مفہوم علوی بز سطاوت قدسیہ سیلہ زبون ایدر ، سنہ لرچہ دوشوندورر ایدی .

طبیعی ہر کس بودرجیہ واصل اولہ ماز . بونك دہ اہلی واردرد . انحق بویله دوشونمہ یئلر ، بو درجیہ واصل اولماپانلر هیچ اولمازسہ ادبی محافظہ ایدر . کندبی سیام روحنی برآز تجلیہ ایتہ چالیشیر ... بوانسان حقیقہ بویوک برعالمدر . بوندہ بر موسیقی آلتی کي برچوق نعمات بالقوہ موجوددر . ایش اونغمہ لری چالمقدہ ، او اوتاری اہترازہ کتیرمکدہ .

قوت تخیل ایدیورسک . ایشتہ بونك کي شمس حقیقی ، اللہی دہ بویله کوریورسک ، بویله بیلورسک . اونکلہ سنك آرہ کدہ سیام جام کي اولان بشریت وار . دہا دوعروسی روحک قرارمشدہ اونك سطوت تجلیسندن متأثر اولہ جق قابلیتدن محروم قالمش ... شو حالہ ، قولای قولای اللہ اللہ دیدکجہ کندینی پهلوان صانیورسک . او اسم عظمت وجلالی دہ ہر کون آغزینہ آلوب فرسودہ ایتدیك - حاشا ثم حاشا - اسماء عادیه کي کوریورسک . اگر سنك عقلک ، دہا طوغریسی بصیرتک آنک عظمت وجلالی محیط ومدرك اولہ ایدی دہا قرآن کریمک باش طرفندن (الحمدللہ) دیر دیمز اللہ لفظنك نور جلالی ایچندہ غائب اولوب کیدردک . برکت ویرسن ، کوزکدہ کی سیام جامہ . کونشلہ سنك آرہ کہ حلول ایدرک ، سنی یرندہ دوردیریور . کندینی محیط اسرار معانی ظن ایتہ . سنك بوتون معلوماتك حروف هجائن متشکل اولان کلماتك حدودندن ایلری کیدم . سن اوکلہ لری تصرفاتکلہ کاغذک اوزرینہ قویدقجہ کندیکی اونلرک ضمیمہ کی معنایہ دہ واقف ظن ایدرسک . یاخود نفسکی او معنای محیط ومدرك قیاس ایلرسک . اوت صاف چوپنہ ینوب بر ایزدہ یریکن صویک ایچندہ کندینی بویوک بر قبودان ظن ایدن سینکلہ آرہ کدہ بویوک بر فرق کورمیورم . اودہ طبق سنك کي دوشونیوردی .

انسان اولمی . شعور حقیقی درجہ سنہ ایریشمی . سن شعوریک حقیقی بر شعور ظن ایتہ . فنون تجربیہ ساحہ سنندہ کی شعورک ، اونك نتیجہ سی اولان موقتیک ساحہ حقیقتدہ چوجق اویونجای کي قالیر . شعور حقیقی او دکلدرد . اونك سکا کوستردیکی دائرہ رؤیت غایت کوچوک ، غایت محدوددر ، او بر اداره قندیلدر . اونك اعانہ سیلہ آنحق باصدیقک یری کورہ بیلرسک . دہا پترول لامبہ سی ، مشعلہ وار ، بیلم نہ وار ، اک صوکرادہ الکتریک ضیاسی وار . کندک بو مرتبہ بی احراز ایدمہ مشسک ، الکدہ اداره قندیلندن باشقہ بر شی یوق . باری الکتریک ضیاسی اللہ ایدن بر آدمہ التجا ایتدہ برآز دائرہ رؤیتنی توسیع ایله ؛ برآز کوکلک کوزک آچلسون ، براز کورہ مدیکک شیلری کور ، براز بیلمدیکک شیلری بیل ؛ براز انصاف دائرہ سنہ رجوعہ چالیش . تاکہ شعور عادی درکسندن شعور عالی درجہ سنہ ارتقا ایدسک . تاکہ اداره قندیلہ کورہ مدیکک ساحہ بی الکتریک ضیاسیلہ کورہ سک .

— بن بونلری پایہ میورم .

باری کورنلری انکار ایتہ . اونلرہ تعریض ایتہ ، سکا خبر ویردکلری شیلرک ہبسنی دکلسدہ . مثلاً هیچ اولمازسہ بر قسمی ، اودہ اولمازسہ امکانی تصدیق ایت . ایشتہ بوقدر ...

مکيفات قوللانیورسک . دماغنک حرکاتہ کرمی ویرمک ، بولندینگ عالمی دیکشدرمک ، کاذب ، موقت بر شفا بولق ایچون . برکرہ دہ شو شراب عرفاندن ایچ . اولمزسک یا . بلکہ اورادہ دہ برنشوہ بولورسک . اوت هیچ شہسز بولورسک ، ہم حقیقی نشوہ بی بولورسک . او شراب

« انبیای دیشانك درونلرنده اویله نغمه لر واردركه طالبلره حیات بی بها بخش ایدر . حسن قولاغی بو نغمه لری ایشیتمز . زیرا او قولاق لغویات ایله مشحون اولدیغندن ناپاك دینه جك حاله كلشدر . اكر بن بو نغمه لر دن بر نیده بحث ایدم جك اولورسم جانلر لدرلندن چیقار . بیلکیزكه اولیا زمانك اسرافیل کیدر . اولمشلر اونلرك سایه سنده حیات تازه بولورلر . هېكزك جانلری تن قبرنده اولو کی یا تمقده در . او نغمه لری ایشیدنجه گفته بورومش اولدینی حلاله قبردن چیقار . بعث بعدالموته مظهر اولور .»

۲۱ تشرین ثانی ، ۱۳۳۵

اخلاقیات

مقدمه

بومباحثده اخلاق حقنده عموی وخصوصی بعض معلومات ویرمچکز . اخلاقك درجه اهمیتنی ایضاح اتمك خصوصنده فم رسالتیناهیدن صدور ایدن : « اما بعثت لاتم مكارم الاخلاق » بن آنجی مكارم اخلاق تماملق ایچون بعث اولوندم . « حدیث شریفی کافی در اعتقادندیم . خاتم الانبیا افندمن غایه بعثتم مكارم اخلاق اتمام در دیدكدن صكره آرتق بو بابده دها زیاده سوز سويله مك لازم دكل در . شوقدركه خاتم رسالت افندیك شوحديث شریفلرینك احتوا ایله ديكی حقایق علویه بی بره رجه به قدر ایضاح ایدر مقصدیله ، برقاچ سوز سويله مك ایستورم :

انسان ایچون برغایه کمال واردركه اونی احرازه چالیشق اوزرینه فرض در . عینی زمانده انسان بر جوق نقصانه معروض در ، یوکسلوب اوکا غلبه ایتلیدر . حال بوكه انسانك مرتبه کاله واصل اولسی ، امکان مساهد اولدینی قدر فضیلت قازانسنده ، اخلاق وطبیعتی تهذیب ایتسنده در . نقصانی ایسه زذائل افمالدن برینی ازتكاب ایتسنده در .

فضائل دیدیکمز شی ایسه ، روحك برطاقم سجه و خوبلری دركه ، کندیسيله متصف اولان ایکی شخص آراسنده برآهنك وفاق حصوله كلسنه وسیله اولور . رذائله كلنجه : اونلرده نفوس بشریه عارض اولان برسورر کیفیات خبیثه دركه کندیلریله اتصاف ایدن اشخاص آراسنده تفرقه و منازعه حصوله کتیرمك شانندن در . شوخالده انسانه اك یوکسله بر مرتبه سعادت ، اك علوی برغایه کمال تأمین ایدن ؛ یا خود اك آشاهی بر دركه به سقوطنه وسیله اولان اونك اخلاق وطبیعتی در .

شمدی بر حقیقت اولق اوزره دی به بیلیرزكه : مقتضای خلفلری برآزاده یاشامق مجبوریتنده اولان انسانلرك فضائل اخلاقیه ایله متصف اولملری ، بالجه اوامرو فضائل اخلاقیه به رعایتکار بولونملری الزم در . باشقه صورتله نه بر جمعیت تشکیل ایدم بیلیرلر ، نه ده بز مدنیت تأسیسنه مقتدر اوله بیلیرلر . چونكه ، تعریفندن ده آکلاشیلدیغنه کوره ، هیئت اجتماعیه آره سنده مدار وحدت اوله جق ، آحاد جمعیت میاننده متین برعروء اتحاد تشکیل ایدم جك یکانه اساس آنجی « فضائل اخلاقیه » در . فضائل اخلاقیه بر قومله کافه افرادینه شامل اولورسه هر بری حدیثی بیلرله ، حقنی طانیه رقی دیکرینك حدودینه ، حقوقنه اصلا تجاوز ایتیه جکی ایچون آره لرنده تعاون طبیعتیه حصول بولور . هر فردك جمعیتده کی موقعی ، اشکالی ، وظائفی مختلف اولفله برابر هپسی بر دن بر وجود مشترك بقاسنه ، تأیید قواسنه خدمت ایدن اعضا مثابه سنده در . بر جمعیتده کی

بونغمه لرك انسانده هر در لوسی وارد در . رحمانیسی ، حقانیسی ، شیطانیسی ، نفسانیسی هپسی اونده موجود در . یا لکیز خارجدن اوتارینی اهتزازه کتیره جك برال لازم در . سن ظن ایتمه كه قلبکده الهی بیلیمك استعدادی یوقدر . فقط بر طاقم ظلمانی حالات اونور مینك اشراقه مانع اولور . سن روحکده کی نغمات لاهوتیه بی دویسه ك بردها قولاغکی اورادن آله ماز . سك . انجق بز سفلیات ایله اشتغال ایتدیکمز ، دغدغه ماسوا ایچنده یو وارلاندیغمز ایچون اونغماتی ایشیده میورز .

روح بونغمه لرك استماعیله عالم بالایه یوکسلیر . عجا یو اوتارنا صیل اهتزازه کلیر ؟ بونی اهتزازه کتیره جك بر مضراب لازم . ایش اونی بوله ده .

توضیح فکر ایچون باشقه بر مثال سويله یلم . بز ادبیاتدن ، شعرندن ده بونی بکله میورمی بز ؟ شعر نه در ؟ روحك لسان انفالی . شاعر نه در ؟ شاعر عالم ایچنده بر عالم ابداع ایدم جك ، سنی بولوندیك مالك فوقه چیقاره جق . مبدع ، حساس بر قلب . سن اونك مبدعاتیله یوکسلورسك . اونك روحکده حصوله کتیردیک هیجان بدیی ایله متهیج اولورسك . اكر حساس بر روحه ، رقیق بر ذوقه مالك ایسه ك نفسکی بواحتیاجدن وارسته کوره مزسك . شاعر ك جمله مبدعاتندن اولان عوالمده سیر ایدرسك . بو بیلدیکمز ادبیاتدر . بونك کی برده ادبیات الهیه وار . اونكده شاعرلری ، مبلغلری وار . سن اونلره هپچ یاناشمه . طبیی روحك او عالمك حالاتندن خبردار اوله ماز .

ملکتمزده ارباب قلم نامنه عجیب بر طاقم آدملر کورولور . اثر دییه اورته به قویدقلری شیلر روحلرده هپچ بر هیجان حصوله کتیرمیور . شعر دیدیکك اهماق روحده کی اك رقیق اوتاری اهتزازه کتیره جك ، روحده کی استعداد تحسسی تمیه ایدم جك . ذوق ادب بودر . ابداع آثار . اوقونان شیلر ایسه هپچ بر شینه یارامیور . حقیقه بونلر هپچ بر شینه خدمت ایتمیور . فکرلر انحطاطده ، روحلر ظلمتده . نور داتما تسترده . بویله نه اولور ؟ ای شیلر اوقوملی .

بر بیت بنی متأثر ایدر . مثلاً فضولینك بر یتنی اوقونجه غشی اولورم . بو ، بونی یاپارسه بر حکیم ربانینك شعرنده کی وجد بنم روحده بر تحلی کوسترمسون ، اولورمی ؟ او بر وادی ، بوده بر باشقه وادی . اوتیه کی اذواق وجدانیه بی ، بوده جذبات رحمانیه بی حصوله کتیریور . ایشته بونلر هپ برر عالمك انعکاس لمعایددر . اما سن دیه جکسك كه : — بنم بویله هیجانلره ایشم یوق .

اویله ایسه انسانلقدن تجرد ایت صخره صها کی یرکده اوتور . اكر روحکده استعداد هیجان وارسه برآزده بو وادیده یازیلش اثرلری اوقو .

ایشته انبیانك ، اولیانك سوزلری ، نغمه لرینی ده ایشیتملی . اونلرك ارتقا ایتدیکلری مقاماتك اذواقندن خبردار اوللی . باق جناب مولانا نه دییور :